

Л. В. КАДОЛ, канд. техн. наук, Л.М. КРАВЧУК, ст. викладач
Криворізький національний університет
С.В. КУРІННИЙ, директор, ТОВ «Проектбудвишукування»

УКРАЇНЬСЬКА ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В РЕАЛІЯХ СУЧАСНОГО ЧАСУ

Повномасштабне воєнне вторгнення окупантів в Україну значно погіршило стан як української екосистеми, так і екосистеми європейського континенту. Наслідки воєнного вторгнення виходять далеко за межі регіонів бойових дій. Хімічні отрути, мінування, пожежі додаються до промислових викидів та створюють загрозу всьому живому – гірке відлуння на життя та здоров'я людей; масова загибель тварин, птахів, риб, іншої мікрофлори; руйнується соціальна та промислова інфраструктура. З перших днів повномасштабного воєнного вторгнення окупантами на українській території формувалися бази та споруди опору воєнного призначення на природних територіях, в тому числі і на землях природно – заповідного фонду.

Чекаємо та наближаємо бажану перемогу, лише після якої можливо повністю реалізувати заходи щодо економіки природокористування. З самого початку повномасштабного воєнного вторгнення Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності у сфері довкілля та щодо цивільного захисту на період дії воєнного стану і у відбудовний період», який передбачає для ліквідації наслідків повномасштабного воєнного вторгнення росії на Україну у відбудовний вже період – це заходи відновлення територій та об'єктів (розмінування, маркування) та залучення міжнародної допомоги.

Реалії воєнного стану сприяли підписанню Президентом України законопроекту №8138 від 19.10.2022, який передбачає звільнення великих інвестиційних проектів від втрат лісгосподарського виробництва. Цей крок, зрозуміло, пов'язаний з державною підтримкою великих інвестиційних проектів. Інвесторам знизили поріг фінансування проектів та розширили сфери реалізації проекту, що збільшить можливості для розвитку не тільки великого, а й середнього бізнесу в Україні.

10.07.2022 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження лісів». За визначення експертів цей закон – крок назустріч їх збереженню, хоча реальне збереження лісів потребує подальшої роботи вже від мін довкілля. Закон 5650 зобов'язує владу інвентаризувати самосійні ліси. Зрозуміло, що закон 5650 підлягає доопрацювання – це і питання консервації виснажених чорноземних земель, і введена термінологія «степової ділянки», це і питання мораторію до 2025 року на розорювання пасовищ та сіножатей та передачу в приватну власність чи оренду земель запасу сільськогосподарського призначення, відмінних від ріллі. Дійсно, простих рішень тут немає, потрібно планувати роботу, залучати спеціалістів, довго працювати, та домовлятися й нарешті виробити комплексні та якісні рішення.

7 липня 2023 року розпорядженням Кабінетом Міністрів України № 610-р «Про схвалення Концепції Державної цільової екологічної програми моніторингу довкілля» затверджена Державна цільова екологічна програма моніторингу довкілля, яка розрахована на п'ять років. Метою Програми є розбудова цілісної системи моніторингу довкілля, підвищення ефективності її функціонування для підтримання екологічної рівноваги на території України, забезпечення конституційного права людини на безпечне довкілля.

Проблеми економіки природокористування потребують негайного рішення з залученням усіх зацікавлених сторін, в тому числі країн – партнерів України – формування євроінтеграційних природоохоронних реформ з залученням фахівців науковців та громадських експертів, створення відкритої інформації щодо охорони довкілля, проведення ретельної інвентаризації всіх природних ресурсів України.

Природа здатна відновитися, проте їй потрібна допомога на всіх рівнях – від законодавчого до індивідуального.